

Emmotllar

A diversos mots del castellà que presenten el grup consonàntic *ld* corresponen formes del català amb el grup *ll*. Tenim anotades les correspondències següents: *espatlla* i «espalda» (amb significació diferent), *motle* i «molde», *tiillar* i «tildar», *rotlle* (o *rotllo*) i «roide» (amb una significació més restringida), més els mots de les mateixes famílies.

Hi ha, encara, més formes del català amb aquest mateix grup consonàntic, com *batlle*, *ametlla*, *ruillar*, *guatlla*, *ratlla*, *bitllo*, etc., que en castellà han rebut un altre tractament, o sense correspondència en aquesta llengua. Els mots del català que formen aquest grup es caracteritzen especialment per dos fets: perquè en la pronunciació es produeix una assimilació de la *l* per part de la *l* palatal, i així *espatlla* i *ametlla* es pronuncien, usualment, «espalla-lla» i «ametll-lla» (talment com *setmana* es pronuncia «semmana») i perquè en el parlar baleàtic la *l* no s'hi ha palatalitzat: *espatla*, *ametla*, *batle*, *tiilar*, etc.

Del substantiu *motle* hem obtingut el verb *emmotllar*, el qual al seu torn, ha originat les formes *emmotllable*, *emmotllador*, *emmotllat*, etc. En lloc d'aquest verb, no és pas gens infreqüent que algú recorri a la forma «moldejar». Però la filiació d'aquest verb és ben clara: no prové de la forma «molde» del castellà. I, per tant, sembla evident que s'hauria d'evitar rigorosament, tant més que és del tot innecessari. Notem, de passada, que la

tendència del castellà a formar verbs derivats de noms i adjectius amb el sufix *ejar* és més ferma que no pas en castellà: en diversos casos, a verbs del castellà formats amb aquest sufix corresponen verbs del català formats simplement amb la terminació verbal (del primer grup o del tercer) i, sovint, amb la intervenció d'un prefix, com és ara el cas de *emmotllar*. Però no és únicament «moldejar» que cal mirar d'evitar sinó també «amoldar-se», que és així mateix un altre derivat ben clar del mateix substantiu. Ara; si bé és clar que «moldejar» s'ha de substituir per *emmotllar*, no ho és tant perquè s'ha de substituir (o bé, anàlogament, traduir) «amoldar-se». Segons el Diccionari Fabra, per *emmotllar-se*, en frases com, per exemple, *Es va haver d'emmotllar a les circumstàncies (o a la situació)*, cosa que no sembla que correspongui al llenguatge usual, en què sempre creiem que hem dit i sentit *amotllar-se*, verb que no recull ni el Diccionari Fabra ni la Gran Enciclopèdia Catalana, però que admet Mòll al seu Diccionari Castellà-Català. De fet, la diferència fonètica entre *emmotllar-se* i *amotllar-se* no és sovint gaire perceptible i, d'altra banda, la formació d'aquest darrer verb, amb un prefix usualíssim en català, ens sembla perfectament vàlida.

Cal prevenir, també, contra un altre derivat de la forma castellana, «moldura», usat algunes vegades en lloc de *motllura*.